

İKT102 İKTİSADA GİRİŞ II

Doç. Dr. Yeşim ALİEFENDİOĞLU

Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü

INTERNATIONAL VALUATION STANDARDS COUNCIL

DOÇ. DR. YEŞİM ALİEFENDİOĞLU

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

- Denge milli gelirin belirlenmesi, öncelikle devlet faaliyetlerinin olmadığı ve ülkenin diğer ülkelerle hiçbir ticari ilişkide bulunmadığı basit Keynesyen modelden hareketle açıklanacaktır.
- Bu modelde kapalı ekonomi varsayımı nedeniyle, «GSYİH = GSMH» olduğu gibi devlet faaliyetlerinin olmaması nedeniyle «milli gelir = kişisel gelir = harcanabilir gelir» olur. Diğer yandan bu modelde fiyatlar yanında ücretlerin ve faizlerin sabit olduğu varsayılmaktadır.
- Fiyatların sabit olması, nominal milli gelir ile reel milli gelir arasında fark olmadığı anlamına gelmektedir. Bu nedenle harcamalardaki değişimler reel milli gelir ve istihdamdaki değişime neden olmaktadır.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

Devlet Faaliyeti Olmayan Kapalı Ekonomide Denge Milli Geliri

- Keynes, bir ekonomide denge milli gelirin Klasik iktisatçıların öne sürdükleri gibi tam istihdam milli geliri olmasının şart olmadığını belirtmiştir. Keynes'e göre denge milli geliri, ekonomi tam istihdama erişmeden ve hatta tam istihdamın üzerinde de olabilecektir.
- Denge milli gelirin belirlenmesinde iki farklı yöntem başvurulmaktadır:
  1. Reel faktöre dayanan **toplam gelir – harcama modeli**
  2. Parasal faktörlere dayanan **tasarruf – yatırım modeli**

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

TASARRUF VE TASARRUF FONKSİYONU

- Ev halkı elde ettiği harcanabilir gelirin tümünü harcamaz, bir kısmını çeşitli nedenlerle tasarruf eder.
- **Harcanabilir gelirin tüketilmeyen kısmı, tasarrufları oluşturur.**
- Tasarruf, harcanabilir gelirin tüketim harcamalarına ayrılmayan kısmı olduğuna göre, önce tüketim fonksiyonu yardımıyla, tasarruf fonksiyonun elde edilmişini, daha sonra da marjinal ve ortalama tasarruf eğilimlerini açıklayalım.

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

Gelir – Harcama Modeline Göre Denge Milli Geliri

Öncelikle planlanan toplam harcama fonksiyonu ile 45° doğrunun özelliklerini açıklanması gerekmektedir.

a. Planlanan Toplam Harcamalar

- Planlanan toplam harcamalar bir ekonomide karar birimlerinin çeşitli milli gelir düzeylerinde yapmaya hazır oldukları muhtemel harcamaların seyrini göstermektedir. Dolayısıyla planlanan toplam harcamalar **gerçekleşen (ex-post) değil, beklenen (ex-ante) toplam harcama düzeyini** ifade etmektedir.
- Planlanan toplam harcamaların neyi ifade ettiğinin daha iyi anlaşılması için toplam harcama kararlarının kimler tarafından alındığı ve toplam harcamaların nelerden oluştuğunun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

DENGE MİLLİ GELİRİNİN BELİRLENMESİ

- Her ekonomide toplam harcama kararları dört karar birimi tarafından alınmaktadır. Bu birimler; tüketiciler (=ev halkları), üreticiler (=firmalar), devlet (=kamu) ve dış taleptir.
- Harcamaları oluşturan harcama kalemleri ise; tüketim harcamaları, yatırım harcamaları, devletin yaptığı tüketim ve yatırım harcamaları (devlet harcamaları) ve ihracat ve ithalat arasındaki fark olarak ifade edilmektedir.
- O halde planlanan toplam harcama fonksiyonu (E) şu şekilde ifade edilmektedir.

$$E = C + I + G + (X - M)$$

E: Planlanan toplam harcamalar

C: Tüketim mallarına yapılan harcamalar

I: Yatırım mallarına yapılan harcamalar

G: Devletin tüketim ve yatırım mallarına yaptığı harcamalar

X: İhracat

M: İthalat

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş